

Τόμος Β'.
ΑΡΙΘΜ. 25.

Συνδρομή, αρχομένη ἀπὸ 1. Ἰανουαρίου καὶ 1. Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους, ἑξαμήνου μόνου
καὶ προπληρωτῆ: Πανταχοῦ φράγκ. χρ. 10 ἢ μέρε. 8.

ΕΤΟΣ Β'.
τῇ 1/13. Ἰανουαρίου 1886.

Η ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΥ Α΄.

Ἡ Γερμανία πᾶσα ἤγε τὴν πρώτην τοῦ ἀρτιγενοῦς Ἰανουαρίου Κυριακὴν ἑορτὴν μεγίστης σημασίας. Μὲ τὴν ἀνατολήν τοῦ νέου ἔτους συνεπληροῦντο εἰκοσι καὶ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἀνῆλθεν ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς Πρωσίας ὁ νῦν δαφνοστεφὴς τῆς Γερμανίας αὐτοκράτωρ. Κυρίως εἰπεῖν ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν νομίμως περιῆλθεν εἰς τοῦτον τὸ πρωσσικὸν στέμμα, εἴνεχ' 2. Ἰανουαρίου 1861. — Φρειδερίκος Γουλιέλμος Δ΄, ὁ πνευματώδης ἐκεῖνος καὶ πλήρης φυσικῶν χαρισμάτων καλλιτέχνης βασιλεὺς, ἐξέπνευσε περὶ δειλὴν τῆς πρώτης Ἰανουαρίου, ὅτε δὲ τὴν ἐπιούσαν ἐναποθέοντα τὸν νεκρὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς νεκρικῆς κλίνης παρὰ τὴν βασιλικὴν ἀλουργίδα καὶ τὸ στέμμα προσῆλθε ν' ἀσπασθῇ ὁ τότε μὲν ἀντιβασιλεύων

πρίγκιψ Γουλιέλμος, ἀλλ' ἀπο τῆς νυκτὸς ἐκείνης Γουλιέλμος Α΄. βασιλεὺς τῆς Πρωσίας, ἡ φυλάσσουσα τὸν νεκρὸν

τοῦ ἀνευ τέκνων τελευτήσαντος βασιλέως τιμητικὴ φρουρὰ ἐκκλινεπρὸς τὴν γῆν τὴν σημαίαν ἐνώπιον τοῦ ἐν προφανῶς βαθυτάτῃ συγκινήσει διερχομένου νομίμου διαδόχου. Παρὰ τὸ φέρετρον τοῦ νεκροῦ βασιλέως ἐχαιρετίζεν ὁ στρατὸς τὸν νέον βασιλέα του. Ἦν δὲ ὁ χαιρετισμὸς ἐκεῖνος αἱ πρώται βασιλικαὶ τιμαί, ὡς ἀπήλαυσεν ὁ ἤδη λευκόθριξ ἐπὶ τὸν θρόνον καλούμενος πρίγκιψ. Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἀναμνησκουσιν αὐτῷ τὸ θλιβερὸν τέλος ἀδελφοῦ πολυφλήτου, διάγει ἀνέκαθεν ὁ γεραρὸς μονάρχης ἐν αὐστηρᾷ ἀπομονώσει, οὐδὲ συγκατένευσε νὰ παραβῇ τὴν εὐλαβῇ του ἕξιν ταύτην χάριν

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΜΑΣ.

τῆς εικοσιπενταετηρίδος τῆς βασιλείας αὐτοῦ. Ἀπέφυγε λοιπὸν πᾶσαν δημοσίαν ἐκδήλωσιν τῶν αἰσθημάτων τῶν ὑπηκόων του, οἵτινες ἐν τούτοις οὐδαμῶς ἐκωλύθησαν ὅπως χαρμωδῶς πανηγυρίσωσιν ἀπανταχοῦ τῆς Γερμανίας τὴν εὐτυχὴ ἡμέραν, ἣτις ἐ χάρισεν αὐτοῖς τοιοῦτον ἡγεμόνα, διὰ φωταφιδῶν καὶ δοξολογιῶν καὶ πανηγυρικῶν λόγων καὶ συμποσίων καὶ ἐορτασίων ζυθοποσιῶν. Ἀλλῶς τε ὁ γηραιὸς ἀνάξ ἀπὸ μακροῦ χρόνου εἶνε πεπεισμένος περὶ τῆς πρὸς αὐτὸν λατρείας τοῦ λαοῦ του, ἐπανειλημμένως δὲ ἤδη ἔλαβε τρανώτατα δαίγματα ταύτης καὶ κατὰ τὴν ὀγδοηκοστὴν ἐπέτειον τῶν γενεθλίων του, καὶ κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς ἐβδομηκονταετηρίδος ἀπὸ τῆς εἰσόδου του εἰς τὸν στρατόν, καὶ κατὰ τὴν ἐξήκοστὴν ἐπέτειον τοῦ προβυβάσμου του εἰς στρατηγόν, καὶ κατὰ τὴν πεντηκονταετηρίδα τῶν γάμων του. Διὸ καὶ αἱ ἐπίσημοι τελεταὶ τῆς γ'. Ἰανουαρίου περιωρίσθησαν μόνον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Βερολίνου καὶ περιεβλήθησαν ὅλως ἰδιαιτέραν λαμπρότητα ἕνεκα τῆς προθυμίας, ἣν ἐπεδείξαντο πάντες σχεδὸν τῆς Εὐρώπης οἱ ἡγεμόνες, ὅπως δι' αὐτογράφων ἐπιστολῶν ὑποβάλωσι τὰ συγχαρητήριά των καὶ δι' ἐκτάκτων ἀπεσταλμένων περιστοιχίσωσι τὸν πανίσχυρον μονάρχην, ὅστις ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ συνεπλτρου εἰκοσι καὶ πέντε ἔτη βασιλείας πλήρους αἵγλης.

Τὸ ἐκ τοῦ βίου τοῦ σχεδὸν ἐνεννηκονταετοῦς αὐτοκράτορος τελευταῖον τέταρτον αἰῶνος, οὐχὶ μόνον ἐξ ὀλοκλήρου ἐπισκιάζει τὰ προγενέστερα ἔτη τῆς ζωῆς του, ἀλλὰ καὶ ἀποτελεῖ περίοδον βαρυσήμαντον ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ. Ὅτε ὁ Γουλιέλμος Α'. ἐστέφθη βασιλεὺς τῆς Πρωσίας ἦν ἤδη πέντε καὶ ἐξηκονταετῆς σχεδόν, ὡς δ' αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐν τῷ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας πρὸς τὸν λαόν του διὰ τοῦ Βίσμαρκ ἀπευθυνθέντι εὐχαριστηρίῳ γράφει, „δὲν ὤφειλε κἀν νὰ ἐλπίζῃ, ὅτι προῦριστο αὐτῷ βασιλεία μακρᾶς διαρκείας“. Ἐθεωρεῖτο τότε ὡς φιλελεύθερος καὶ δύνανται τις εἰπεῖν, ὅτι παρέμεινε τοιοῦτος μέχρις ἐσχάτων. Ἀλλ' ὑπὲρ πᾶν ἦτο μέγας πατριώτης καὶ ὅταν οἱ φιλελεύθεροι ὀπισθοχώρησαν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ μεγάλου πατριωτικοῦ προγράμματος τῆς ἐνεργοῦ πολιτικῆς, δὲν ἐδίστασε νὰ ζητήσῃ τοὺς ἱκανοὺς ἄνδρας εἰς τὰς τάξεις τῶν συντηρητικῶν. Ἀν ὑπάρχῃ δ' ἡγεμὼν ἐπιδείξας ἀναμφισβήτητα χάρισματα περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν καταλλήλων προσώπων ἐν τῇ κυβερνήσει, οὗτος βεβαίως εἶνε ὁ Γουλιέλμος Α'. Οὐχὶ μόνον ἡ πρόσκλησις τοῦ Βίσμαρκ εἰς τὴν προεδρείαν τῆς Κυβερνήσεως καὶ δὴ πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ὄντως φιλελεύθερου πρίγκηπος Ἀντωνίου Χοχενζόλλερν, τοῦ δια στενῆς πρὸς τὸν βασιλικὸν οἶκον συνδεδεμένου συγγενείας καὶ παραιτηθέντος παντὸς ἐπὶ τῆς ἡγεμονείας του δικαίωματος ὑπὲρ τοῦ βασιλεύοντος συγγενεοῦ του, ἀλλὰ καὶ ὁ διορισμὸς τοῦ Ῥών, ὡς ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν, τοῦ Μόλτκε, ὡς ἀρχηγοῦ τοῦ γανικοῦ ἐπιτελείου καὶ τοῦ Μαντῶφελ, ὡς διευθυντοῦ τοῦ στρατιωτικοῦ του γραφείου, ὀφείλονται εἰς τὴν προσωπικὴν του πρὸς αὐτοὺς ἐκτίμησιν, ἀποδειχθεῖσαν ἀργότερον ἀληθῆ μεγαλοφυΐαν περὶ τὸ διακρίνειν τοὺς μεγάλους ἄνδρας, πρὶν ἢ ἡ ἱστορία ἀνακηρύξῃ αὐτοὺς τοιούτους. Οἱ ἐπὶ τὴν διέθυνσιν τῶν κοινῶν κληθέντες τότε ἄνδρες ἐπρόκειτο ν' ἀκοίνωσι τὸ ἕξρος τῆς Πρωσίας πρὸς ἐπιτέλειαν τοῦ μεγάλου ἔργου τῆς γερμανικῆς ἐνότητος. Καὶ ὅταν τὸ πᾶν ἦν ἐτοιμον, ὁ εἰς τὰ ὅμματα τοῦ κόσμου γέρων πλέον μονάρχης ὠδήγησε τοὺς στρατοὺς του νικηφόρως εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν τρίς ἐντὸς ἑξαετίας! Σήμερον καλεῖται ὑπὸ τινῶν μόνον ἐκ τῶν συγχρόνων του Γουλιέλμος ὁ νικηφόρος (der Siegreiche), ἀλλὰ θὰ ἔλθῃ καιρὸς, καθ' ὃν καὶ ἡ ἱστορία

αὕτη δὲν θὰ τῷ ἀρνήθῃ τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην, διότι ἀληθῶς τῷ ἀνήκει.

Ἡλίκα ἔργα ἐπετέλεσε κατὰ τὸ εικοσιπενταετὲς τοῦτο διάστημα τῆς βασιλείας του! Ἀπέσπασεν ἀπὸ τῆς Δανίας τὸ Σλέσβιγ-Ὀλσταίν, ἠσφάλισε τῷ οἴκῳ του τὴν ἡγεμονείαν τῶν γερμανικῶν κρατῶν κατὰ τοῦ τότε ἀντιζήλου οἴκου τῶν Ἀψβούργων, ἠῤῥησε τὴν Πρωσίαν διὰ τοῦ Ἄννοβερου, τοῦ Ἑσσην-Νασσάου, τῶν παρὰ τὸν Ἄλβιν δουκάτων καὶ τῆς Φραγκφούρτης, ἐταπείνωσε τὴν ἐπηρμένην ὀφρὺν τῆς Γαλλίας καὶ ἡλεuthέρωσε τὴν Εὐρώπην τῶν ἀγυρτιῶν τοῦ Ναπολέοντος Γ'. Ἐν τῷ πυρὶ δὲ τῶν μαχῶν ἐσφυρηλάτησε τοὺς δεσμοὺς τῆς γερμανικῆς ἐνότητος, ἀναστήσας ἐκ τῶν διεσπαρμένων ἐκείνων τμημάτων τοῦ ἔθνους τὴν γερμανικὴν Αὐτοκρατορίαν, οὐχὶ τὴν ἀπραγματοποίητον ἐκείνην τοῦ μεσαιῶνος, ἀλλὰ τὴν κραταιὰν τῆς σήμερον ὁμοσπονδίαν, εἰς τοὺς μητρικοὺς κόλπους τῆς ὁποίας ἐπανάγαγε καὶ τὰς πρὸ αἰῶνων ἀποσπασθείσας θυγατέρας Ἀλσατίαν καὶ Λοθριγγίαν. Διὰ τοῦ πρὸς τὴν Γαλλίαν πολέμου ἐξεδίκησεν ὕβριν προγονικὴν καὶ ἐξεπλήρωσε τὴν ὑψηλόφροναν ἐντολὴν τῆς τόσο μεγαλοφυοῦς ὅσον καὶ ὠραίας μητρὸς του Λουίζης „νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν λαὸν ἀπὸ τῆς αἰσχύνης“.

Σήμερον ὁ ἀστὴρ τῆς βασιλείας τοῦ Γουλιέλμου Α'. ἐφθασεν εἰς τὸ ὑπατον τῆς λάμψεως του σημεῖον. Ἄρα τῇ ἐν πλήρει φωτὶ αὐτοῦ ἀνατολῇ ἔδυσαν δύο τῶν πρὶν λαμπροτέρων ἀστέρων τοῦ εὐρωπαϊκοῦ στερεώματος, ἡ αὐτοκρατορία ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἡ κοσμικὴ ἐξουσία τοῦ Πάπα ἐν Ῥώμῃ. Καὶ ὡς πᾶς μέγας πλανήτης παρακολουθεῖται ὑποδορυφόρων, παρηκολούθησε καὶ τὴν ἐν Βερσαλλίαις ἀνακήρυξιν τῆς γερμανικῆς ἐνότητος ὑπὸ τὸ αὐτοκρατορικὸν σκῆπτρον τοῦ Γουλιέλμου ἢ ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου συμπλήρωσις τῆς ἐνώσεως τῆς Ἰταλίας ὑπὸ τὸν Βίκτωρα Ἐμμανουήλ.

Ἀπὸ πεντεκαίδεκα ἐτῶν τὸ Βερολῖνον κατέστη τὸ κέντρον τῆς Εὐρώπης καὶ τὸ ἱερόν, ἐν ᾧ φυλάσσεται τὸ παλλάδιον τῆς εἰρήνης. Τὰ νήματα τῆς παγκοσμίου πολιτικῆς συγκεντροῦνται εἰς τὴν παρὰ τὸν Σπρέαν πρωτεύουσαν, ὅπου χάριν τῆς εἰρήνης ἀποφασίζονται καὶ αὐτῶν τῶν ἐκβάσεων τοῦ πολέμου αἱ τύχαι. Αἱ ἀρχαῖαι ἀντιζήλιναι τῶν γερμανικῶν κρατῶν πρὸ πολλοῦ ἐλησμονήθησαν. Καὶ ἡ μὲν πριγκίπισσα τοῦ διὰ πολέμου προσαρτηθέντος Σλέσβιγ-Ὀλσταίν εἶνε σύζυγος τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ τοῦ διαδόχου τῆς Πρωσίας, ἡ δὲ ἀδελφὴ τούτου, ἐγγονὴ τοῦ Γουλιέλμου, συνεζεύχθη τῷ διαδόχῳ τοῦ Σάξεν-Μάινινγκεν, ὅπερ ὑπῆρξεν ἡ ἐστία τοῦ κατὰ τῆς Πρωσίας μίσους, καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ δουκὸς τοῦ Νασσάου ἐνυμφεῦθη ἄλλον ἐκ θυγατρὸς ἐγγονοῦ τοῦ προσαρτηθέντος εἰς τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ βασιλείον τὸ προγονικὸν ἔδαφος. Ἀφ' ἐτέρου ἐπὶ μὲν τοῦ θρόνου τῆς Βρουναβίχης, τοῦ μόνου γερμανικοῦ κράτους, ὅπερ μέχρι τέλους ἐδείχθη σκληροτράχηλον περὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἡγεμονείας τῆς Πρωσίας μεταξὺ τῶν γερμανικῶν κρατῶν, κἀθηται νῦν ὁ ἀνεψιὸς τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσίας, πρίγκηψ Ἀλβέρτος, ὁ δὲ δούξ τῆς Κουμπερλάνδης ἐλησμονήθη μετὰ τῶν διαμαρτυριῶν του, ἐν ᾧ τὸ Ἄννοβερν ἀποτελεῖ πρῶσικὴν ἐπαρχίαν καὶ ἡ Αὐστρία φαίνεται σήμερον ἡ εἰλικρινεστέρη τῆς Γερμανίας σύμμαχος. Τέλος αἱ ἐν τῇ αὐλῇ πρόσφατοι ἐπὶ τῷ ἱωβιλαίῳ τελεσθεῖσαι ἐορταὶ περιφανὲς παρέσχον δαίγμα τῆς λήθης τῶν πάλαι ἀντιζηλιῶν. Διότι ὅλως ἀπροσδοκῆτως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς προηγουμένης ἀναγγελίας ἀπῆλθεν εἰς Βερολῖνον δι' ἐκτάκτου ἀμαξοστοιχίας, ὅπως αὐτοπροσώπως συγχαρῇ τῷ ὁμοσπόνδῳ αὐτοκράτορι, ὁ βασιλεὺς τῆς Σαξωνίας, ὁ σύμβουλος καὶ ὑπουργὸς διε-

τέλεσεν ὁ περίφημος διὰ τὸ κατὰ τῆς Πρωσίας μίσος τοῦ Βωύστ, ὅστις, ἂψ' οὐ μετὰ τὸ πέρας τοῦ αὐстроπρωσικοῦ πολέμου εἶδε πηγνυμένην τὴν βορειογερμανικὴν ὁμοσπονδίαν, κατέφυγεν εἰς Αὐστροίαν, ὅπου ἐγένετο ὑπουργὸς καὶ ὑπῆρξεν ὁ κατὰ τὰς παραμονὰς τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου συμβουλευσας τῷ νέῳ κυρίῳ του τὴν διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Βίσμαρκ ναυαγῆσασαν αὐстроγαλλικὴν συμμαχίαν.

Ἰδοὺ εἰς ὀλίγας ἀδράς γραμμὰς ὁ ἀπολογισμὸς τῆς εἰκοσιπενταετοῦς βασιλείας τοῦ Γουλιέλμου Α'. Τὰ μὲν πρῶτα δέκα αὐτῆς ἔτη ὑπῆρξαν θυελλώδη καὶ ἐπληρώθησαν ἀπὸ κρότους πυροβόλων καὶ οἰμωγὰς τραυματιῶν, ἐβάφθησαν μὲ τὸ αἷμα γενναίων τέκνων τῆς πατρίδος καὶ ἐστεφανώθησαν διὰ κλάδων δάφνης χλωρᾶς. Τὰ δὲ δεκαπέντε τελευταῖα, ὑπῆρξαν ἔτη μεγαλείου, κατὰ τὰ ὅποια διαρκῶς ἐν ἄσμα ἐπλήρου τὴν εὐρωπαϊκὴν ἀτμόσφαιραν, ὁ ὕμνος τῆς εἰρήνης. Κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη ὁ γηραιὸς μονάρχης κατέστησε τὴν Γερμανίαν σημαίνουσαν ναυτικὴν δύναμιν καὶ ἐπροίκισεν αὐτὴν δι' ἀποικιῶν. Περὶ δεῖλιν δὲ τοῦ βίου του ἐπόθησε νὰ ἐπιστῇ τὸ μέγα αὐτοῦ ἔργον οὐχὶ μόνον διὰ τῆς οικονομικῆς τῆς χώρας ἀναμορφώσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἀπὸ ταύτης ἀπορροῦσης κοινωνικῆς εὐημερίας. Καὶ ὡς ἀνεδείχθη μέγας μεταρρυθμιστὴς ἐν τῇ

στρατιωτικῇ τῆς χώρας ἀναδιοργανώσει, ἐπεζήτησε ὁ ἀναδειχθῆ καὶ μέγας κοινωνιστὴς ἐν τῇ οικονομικῇ αὐτῆς ἀναπλάσει. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη διὰ σειρὰς διαγγελημάτων πρὸς τὰς βουλὰς ἐξεδήλωσε τὸν πόθον νὰ ἴδῃ πρὶν καταβῇ εἰς τὸν τάφον, νομοθετικῶς τοῦλάχιστον, ἐξησφαλισμένας τὰς τύχας τῶν ἐργατικῶν καὶ ἀπύρων τάξεων τοῦ βασιλείου του. Καὶ ἡ ἰδέα ἐκείνη μεγαλοφυῶν μὲν, ἀλλ' ἄνευ πρακτικοῦ νοδὸς οἰκονομολόγων, ἦν ἐξεμεταλλεύθησαν παράφοροι δημαγωγοὶ καὶ ἥτις ἐγέννησε τὴν τρομερὰν διεθνῇ καὶ ἐσάλειψε τοὺς θρόνους παντοδυνάμων ἡγεμόνων, ἐγγίζει νῦν νὰ πραγματοποιηθῇ ὑπὸ τοῦ ἐνδόξου ἀπογόνου τῆς ὑπερηφάνου δυναστείας τῶν Χοχενζόλλερν. Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ τὰς στρατιωτικὰς μεγαλουργίας θὰ μνημονεύσῃ καὶ τῶν οικονομικῶν σχεδίων τοῦ ἡγεμόνος τούτου, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου ἔλαβεν ὑπαρξιν ὁ νεότευκτος πολιτικὸς κοινωνισμὸς (Staatssocialismus).

Ἀτομικῶς ὁ Γουλιέλμος Α' δύναται νὰ καυχᾶται, ὅτι οὐδεὶς μονάρχης πρὸ αὐτοῦ κατέκτησε τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ του εἰς τοιοῦτον βαθμόν. Σήμερον εἶνε ἀναμφισβητήτως ὁ δημοφιλέστερος ἐν Εὐρώπῃ ἡγεμὼν, χωρὶς οὐδέποτε νὰ ἐπιζητήσῃ τοῦτο ἐπιτηδεύων βεβιασμένην δημοτικότητα.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Ν. ΡΟΥΚΗΣ.

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΑΙΩΝΑ.

Δὲν ἀναλαμβάνω πᾶσαν τῆς διηγήσεως τὴν εὐδύνην, ἀλλ' ἡ ἀξιοπιστία τοῦ ὡς αὐτηκόου παραστήσαντός μοι τὸ πρᾶγμα φίλου βεβαίως δὲν δύναται νὰ τεθῇ ὑπὸ ἀμφισβήτησιν.

Σκηνὴ ἦν ὁ ὑπὸ τοὺς Στύλους χῶρος, ἡ ὥρα ἐσπερινὴ καὶ ἥρως τέσσαρες ἢ πέντε ἀξιωματικοὶ τοῦ ἡμετέρου στρατοῦ, — καὶ ὄχι ἐκ τῶν κατωτέρων. Συμμορφούμενοι πρὸς τὴν αἰωνίαν συνήθειαν, ἥτις καθ' ἐσπέραν ὠθεῖ, δίποδα πρόβατα τοῦ Πανούργου, ἀκολουθοῦντας ἀλλήλους χωρὶς νὰ ἤξεύρουν διὰ τί, τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀθήναις κατὰ τοὺς θερικοὺς μῆνας, ἐπὶ προφάσει διασκεδάσεως, πρὸς τὰ Ὀλύμπια καὶ τὸν Ἰλισσόν, οἱ ἀγαθοὶ στρατιῶται εἶχον ἐξέλθει καὶ αὐτοὶ τῆς πόλεως καὶ παρεκάθηντο περὶ στρογγύλῃν τράπεζαν ἐνὸς τῶν ἐκεῖ που πεπηγμένων καφφενείων, ἀναπνέοντες τὴν ἀπὸ τῆς φαληρικῆς ἀκτῆς ἐπιφερομένην δρόσον, τοὺς ἀπὸ τοῦ κυμβίου τοῦ καφφέ των ἀναδιδόμενους ἀτμούς καὶ τὰς ἀναθυμιάσεις τῶν ἐγγυὲς λιμναζόντων παντὸς εἶδους ὑδάτων. Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς εὐδαιμονίας δὲν ὑπελείπετο ἐπομένως φυσικῶς τῷ λόγῳ ἡ νὰ δώσῃ τις τῶν συντρόφων καὶ τὴν ἀφορμὴν πολιτικῆς συζητήσεως, ἥτις ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἐβράδυνεν ἀκριβῶς μετ' ὀλίγον νὰ ἐκτραγῇ βοῶσα καὶ ζωηροτάτη.

Ἀλλὰ πρᾶγμα ἀσύνηδες καὶ παράδοξον! ἡ διάρκειά της δὲν ὑπῆρξεν οὔτε ὅση ἡ τοῦ σιγάρου, ὅπερ διαδοχικῶς ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἀνῆψεν· ἡ μᾶλλον ὀρθότερον διήρκει μὲν καὶ ἐπετείνετο εἰς φωνασίαν καὶ θόρυβον, ἀλλ' ὑφισταμένη περίεργον μεταμύρφωσιν ἥλλασε καὶ σκοπὸν καὶ χαρακτῆρα. Πρὸς τὴν Πολιτικὴν ἤρχετο, ἐμφανιζομένη αἰφνιδίως, νὰ διαπληκτισθῇ ἡ Ἐπιστήμη, καὶ τὴν περὶ τῶν τελευταίων ἀποφάσεων τῆς Κυβερνήσεως ἡ τῶν προσφάτων συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς φιλονεικίαν ἀποτόμως διέκοπτεν ἀλλόκοτος γεωγραφικὴ ἔρις. Ὁμολογουμένως δὲ τὸ ἀντικείμενον τοῦ γένους ἀλλαλαγμοῦ δὲν ἦτο ἀνάξιον εἶτε νὰ ὑποχωρήσῃ πρὸ αὐτοῦ

ἢ ἀρχικὴ ὁμιλία εἶτε νὰ προκαλέσῃ τὰς κραυγὰς καὶ τοὺς διαπληκτισμούς, ὧν ἐγένετο παραίτιον.

Φαίνεται ὅτι ἐν τῇ ὁρμῇ τῆς ρητορείας του εἰς ἐκ τῶν ἐντίμων στρατιωτικῶν ἔκρινε καλὸν νὰ ὁμιλήσῃ καὶ γενικώτερον περὶ Ἑλλάδος καὶ τῶν πρὸς τὰ λοιπὰ κράτη τῆς ὑδρογείου σφαίρας σχέσεών της, ὧν ἔλεγε πολὺς θὰ παρέλθῃ χρόνος ν' ἀποκατασταθῇ ὁμοία, μικρὸν αὐτὴ καὶ ἀπομεμακρυσμένον ἀσιατικὸν ἐθνάριον. Τῶν παρακατημένων τις ἠθέλησε νὰ διορθώσῃ τὸν συνάδελφόν του ὑποδεικνύων αὐτῷ, ὅτι, καθ' ὅσον ἐνεθυμεῖτο, ἡ Ἑλλὰς ὑπάγεται μᾶλλον εἰς τὴν Ἀφρικὴν· ἀλλ' ὁ πρῶτος ἐπέμεινε, βαθυμῆδον δὲ ἀνεμίχθησαν εἰς τὴν συνδιάλεξιν καὶ οἱ λοιποὶ, τοποθετοῦντες τὴν χώραν, ἥς κάτοικοι καὶ φρουροὶ ἐτάχθησαν, ἕκαστος εἰς οἰανδήποτε κατὰ βούλησιν τῶν διαφόρων γνωστῶν ἡπείρων, εἰς δὲ μόνος εὗρεθι ἀπομεινὰς ὁ μὴ λαβὼν τὴν σκληρότητα νὰ μὴ τὴν ἀποσπᾶσθαι ἐκείνης, εἰς ἣν πράγματι ἀνήκει.

Ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω συντόμου ἱστορίας ἐλλείπουσιν οἱ, δι' ὧν συνώδευσεν τὴν ἰδικὴν του ἐκθεσιν τῶν γενομένων ὁ ἀνακοινώσας μοι αὐτὴν φίλος, ἀληθεῖς ὠρυγμοὶ στρατιωτικῆς ἀγανακτήσεως κατὰ τῆς τοιαύτης ἀμαθείας ἀξιωματικῶν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἀγνοούντων ποῦ κεῖται ἡ πατρίς των. Ἡ ἀγνοία τῆς γεωγραφίας καὶ ἡ ἀτελεστάτη αὐτῶν παιδευσίς ἦτο ἀναμφιβόλως ὁ κυριώτερος λόγος τῆς συζητήσεως, εἰς ἣν περιεπλέχθησαν οἱ ἀπλοῖκοι ἄνδρες. Ἀλλ' ἤξιζεν ἴσως νὰ συγχωρηθῇ ἐξ ὀλοκλήρου αὐτοῖς τὸ μικρὸν τοῦτο κρῖμα χάριν τῆς μεγάλης ἐθνολογικῆς καὶ ἱστορικῆς ἀληθείας, ἣν ἔστω καὶ ἀκουσίως ὑπεστήριζον.

Πᾶσαι ὁμολογουμένως αἱ γεωγραφίαι ὅλων τῶν τόπων καὶ ὅλων τῶν γλωσσῶν, ἀπὸ τῆς κολοσσιαίας καὶ δυσαναγνώστου τοῦ Elysée Réclus μέχρι τῆς συντόμου καὶ θυμηδοῦς τοῦ ἡμετέρου κ. Δήμιτσα, τὴν χώραν ἡμῶν κατὰ συνήθειαν προσαρτῶσιν εἰς μίαν ἄκραν τῆς Εὐρώπης. Ἀμφιβάλλω ὅμως ἂν πρὸς τὴν πεπολιτισμένην ταύτην ἡπειρον